

Kadernota 2024

Alkmaarder- en Uitgeestermeer

recreatieschap
alkmaarder- en
uitgeestermeer

versie 09-11-2022

Kadernota

Deze kadernota 2024 geeft de actuele inzichten weer die van invloed zijn op de begroting(en) van het recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer. De programmabegroting wordt pas opgesteld nadat de kadernota door het bestuur is behandeld.

Hoofddoelstelling

Alkmaarder- en Uitgeestermeer is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheden te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het doel van Alkmaarder- en Uitgeestermeer is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR):

- a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en watersport;
- b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
- c. het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde.

Kerngegevens: 2.040 hectare werkgebied, waarvan 736 hectare het eigenlijke beheergebied van het recreatieschap bedraagt. Daarvan is 648 hectare voor het gebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer met 525 hectare water en 88 hectare voor het recreatiegebied IJ tot Z. In 2021 waren er, mede door de coronamaatregelen, 687.828 bezoekers (667.724 in 2020).

Visie

Het AB heeft besloten om te gaan werken aan de formulering van gezamenlijke bestuurlijke ambities en doelstellingen voor het gehele recreatieschap RAUM. Om uiteindelijk te komen tot een duurzame toekomstvisie, kortweg: van ambitie (2018), visie (2019-2021) naar realisatie (2022).

De visie “Natuur en recreatie in Hollandse landschappen” is in het AB van 7 juli 2021 vastgesteld. Het uitvoeringsplan is in de vergadering van het algemeen bestuur van 1 december 2021 vastgesteld. De uitvoering is gestart in het voorjaar 2022.

De ambitie is:

Een herkenbaar en bekend gebied met een toegankelijke naam dat zomer en winter eigentijdse en duurzame (water)recreatiemogelijkheden biedt voor de lokale bewoners, voor de inwoners van de regio en voor (inter)nationale toeristen, met goede verbindingen over land en water met andere bestemmingen, waarin de natuur zich positief ontwikkelt.

Strategische doelen

Alkmaarder- en Uitgeestermeer levert door haar reguliere werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze opgaven c.q. strategische doelen:

RAUM is nu en in de toekomst het watersporthart van de regio

- Openheid en relatie met omliggende natuurgebieden;
- Ontwikkeling gebruik en voorzieningen;
- Ontwikkelen en behouden breed maatschappelijk draagvlak.

Belangrijke strategische voorwaarden daarbij zijn:

- Duidelijkheid over de maatschappelijk gewenste toekomstige ontwikkeling van de gebieden RAUM inclusief concrete uitvoeringsplannen;
- Financieel sluitende meerjarenbegroting in relatie tot de beheer- en uitvoeringsplannen.

Actuele ontwikkelingen

De belangrijkste interne ontwikkelingen zijn:

- Het realiseren van een structureel financieel gezond recreatieschap op basis van het door het AB-vastgestelde scenario.
- Het verder (door)ontwikkelen van de vastgestelde visie:
 - voor het gebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer (A-UM) op basis van de nog vast te stellen planning en financiële onderbouwing (vast te stellen voorjaar 2023);
 - voor het gebied IJmond tot Zaanstreek (IJ-Z) op basis van de vastgestelde uitwerking (najaar 2022).
- Het inzetten op de realisatie van de gezamenlijke projecten voor het vergroten van de biodiversiteit, het verbeteren zwemkwaliteit-recreatieve ontwikkeling Dorregeest en de natuurontwikkeling Sakerleidam.

- Het nog vast te stellen Recreatief Netwerk Laag Holland (voorjaar 2023).
- Het inzetten op omgevingsmanagement met als doel versterken van relatie met participanten en stakeholders.

Daarnaast zijn er externe ontwikkelingen waar wij rekening mee houden:

- Het provinciaal collegeprogramma Duurzaam Doorpakken! 2019 – 2023.
- Programmatische aanpak stikstof (PAS): Op 29 mei 2019 oordeelde de Raad van State dat niet langer vergunningen mogen worden verleend op basis van de PAS voor activiteiten, die leiden tot meer stikstofdepositie in N-2000 gebieden. Voortaan moet vooraf bewezen worden dat de natuurwaarden niet worden aangetast. Dit heeft effect op locatie-ontwikkelingen.
- Implementatie nieuwe omgevingswet (2022).
- Verdere implementatie Natuurnetwerk Nederland (NNN): biodiversiteitsherstel, verbinden van natuurgebieden en creatie nieuwe NNN.
- Wetlands Amsterdam: dit project betreft een samenwerking tussen verschillende terreinbeheerders in Laag Holland. Er is een gezamenlijk toekomstperspectief op het landschap van Laag Holland op de lange termijn. Het gebied betreft de Schermer, de Beemster, de Oterleekpolder en Alkmaar.
- Metropool Regio Amsterdam: Prioriteit voor de MRA heeft het aanjagen van de economie, het verbeteren van de bereikbaarheid en het bouwen van woningen. Hierbij wordt gekeken naar het versterken van de landschappelijke elementen, met aandacht voor het uitbreiden van zowel de recreatiemogelijkheden als de natuurbeleving.
- De groei van de bevolking in de MRA (periode 2021-2035 o.b.v. CBS – 2022): Beverwijk +14,3%, Heemskerk +4,2%, Uitgeest +1,6%, Castricum +1,7%, Heiloo +8,6%, Alkmaar +7,8% en Zaanstad +16,6%.
- Het toenemend aantal inwoners (0,5 mln tot 2050 in geheel Noord-Holland) heeft (steeds) meer behoefte aan groen (rustgevend, gezond) waar je kan ontmoeten, bewegen en sporten.

Daarbij wil de provincie dat de recreatiedruk meer wordt verspreid vanuit de kustreek naar de “binnenlandse (recreatie) gebieden”.

- Regionale routestructuren: (dag)recreatie en natuur kunnen met regionale routestructuren beter worden ontsloten.
- Groen en waterplan gemeente Zaanstad: Vanuit het recreatieschap zal daar waar mogelijk naar aansluiting worden gezocht met het Groen en Waterplan van de gemeente Zaanstad.

Operationele doelen 2024

Naast de reguliere bedrijfsvoering wil het recreatieschap de volgende doelen realiseren:

- Vanuit de visie wordt het uitvoeringsprogramma opgesteld en de daaruit voortvloeiende plannen komen op korte- of lange termijn in uitvoering met als (beoogd) resultaat een duurzame meerjarenexploitatie;
- Beheren en in stand houden van de gebieden en de voorzieningen;
- Vernieuwingen doorvoeren om het gebied aan te laten sluiten op de wensen en behoeften van de recreant;
- Het voeren van omgevingsmanagement bij bovenstaande ontwikkelingen.

Verwachtingen voor 2025 - 2027

- Realiseren van de visie en het uitvoeringsprogramma;
- Binnen de kaders van het nog vast te stellen duurzaam financieel evenwicht (voorjaar 2023);
- Succesvolle uitgifte van verschillende locaties (Dorregest, Uiterdam) met als doel een breder recreatie- en natuuraanbod, een besparing op de beheerlasten en verhoging van de exploitatiebaten;
- Draagvlak voor schapsontwikkelingen door gericht omgevingsmanagement.

Doorontwikkelingen staand beleid 2024

- Voortzetting koers waarbij geïnvesteerd wordt in projecten en ontwikkelingen die leiden tot het structureel verhogen van de inkomsten en het rendement, en tegelijkertijd waar mogelijk het terugbrengen van de onderhoudskosten.
- Realiseren van financieel evenwicht voor de lange termijn tussen enerzijds het uitvoeren van het UP, het noodzakelijke groot onderhoud en de investeringen en anderzijds volledige dekking door voldoende structurele opbrengsten in de vorm van participantenbijdragen, en pacht- en huurinkomsten.

Wat gaan we doen?	Waarom doen we dit?	Wat mag het kosten?	Wat is de planning?
Realiseren van structureel financieel evenwicht	Het behouden van een gezond en levensvatbaar recreatieschap	Binnen de huidige bestaande RNH-inzet	Vaststelling scenario eerste half jaar 2023 (in kader van begroting 2024).
Aan de hand van de in 2021 vastgestelde visie en UP uitvoering geven aan de 18 projecten (5 gebiedsprojecten, 3 algemene projecten en de 10 uitgewerkte deelprojecten IJ-Z)	De visie bevat een uitvoeringsprogramma. Hierin wordt beschreven hoe het recreatieschap de komende jaren toewerkt naar realisatie van de visie, aan de hand van acties in de diverse deelgebieden en op thema's als grotere bekendheid (marketing), participatie, balans in natuur en recreatie, en financieel structureel in evenwicht.	Het recreatieschap streeft naar een structureel gezonde balans tussen inkomsten en uitgaven. De uitvoering van de visie vereist daarom een gedegen opzet en uitwerking waarvan de haalbaarheid financieel in balans blijft.	Na de definitieve vaststelling van het uitvoeringsprogramma in december 2021) is de uitvoering gestart in het voorjaar 2022.
Realisatie van de nog uit te werken gebiedsplannen (projectplannen 1 t/m 5) en de overal-projectplannen 7 t/m 9	Het verder benutten van de recreatieve mogelijkheden op en rond de meren in nauwe samenhang met de natuurwaarden	De kosten dienen binnen de vastgestelde begroting te blijven en/of moet de activiteit/ontwikkeling zich zelf terugverdienen	
Doorvoeren van vernieuwingen conform de wensen/behoefte van de recreanten	Gebieden recreatief upgraden	Passend binnen huidige budgetten en/of in combinatie met andere ontwikkelingen	Planning in lijn met de visie-UP
Realisatie verbetering waterkwaliteit icm de projecten watercompartimentering (Vitaal Platteland), Dorregeest en Sakerleidendam.	Het verbeteren van waterkwaliteit o.b.v. wettelijke normen, de biodiversiteit, de recreatieve ontwikkeling Dorregeest en natuurontwikkeling Sakerleidendam.	Eigen bijdragen van RAUM en derden om de noodzakelijke kosten te dekken.	Realisatie 2023-2024

Bijlage A. Financiële kengetallen 2024

Indexatie

Het recreatieschap hanteert voor de prijsindexatie het door de regietafel Noord-Holland Noord bepaalde cijfer. Voor de huidige meerjarencijfers is gerekend met een indexatie van de kosten en participantenbijdragen met 2,3%. Het indexatiecijfer voor 2024 wordt medio december door de Regietafel bekendgemaakt en deze wordt vervolgens verwerkt in de Programmabegroting 2024.

Eind oktober 2022 hebben we de brief van de voorzitter van de regietafel ontvangen met de indexatiecijfers kadernota 2024. De gemiddelde index is bepaald op 7,1%. De kadernota 2024 was toen reeds in de bestuurlijke routing. De nieuwe indexatie is daardoor niet in de kadernota 2024 verwerkt. Na ontvangst van de brief is wel op hoofdlijnen een inschatting gemaakt van de effecten van deze indexatie voor de financiën van het recreatieschap ten opzichte van de kadernota 2024 die nu voorligt. De verwachting is dat voor het jaar 2023 de financiële effecten beperkt zullen zijn.

Dit komt doordat voor een groot gedeelte van de kosten al rekening is gehouden met gestegen kosten. Zo is bij de inzet RNH voor 2023 gerekend met 8,9% kostenstijging en voor 2024 met 4%. Het personeel is in dienst van RNH. Deze stijging is vanwege de gestegen loonkosten en de ontwikkeling van de sociale lasten (cao-akkoord provincies).

Andere kostenposten, die zijn geraamd met de algemene indexatie van 2,3% die het recreatieschap heeft toegepast in de kadernota 2024, moeten wel worden geïndexeerd met de herziene index. Dit leidt tot hogere kosten. Deze kostenstijging wordt echter gecompenseerd door de hogere opbrengsten uit met name pacht en huurcontracten. Voor deze contracten wordt het inflatiecijfer door CBS aangehouden (CPI van november 2022). De verwachting is dat deze hoger zal liggen dan de prijsindexatie van de regietafel Noord-Holland Noord.

Uit de globale doorrekening blijkt dat het effect op het financiële resultaat voor bestemming beperkt zal zijn waarbij er vanuit is gegaan dat de participantenbijdragen voor 2023 gehandhaafd kunnen blijven (met index 2,3%). Een gedetailleerde meerjarige doorrekening wordt in het voorjaar van 2023 gedaan. Deze wordt meegenomen in de gewijzigde begroting 2023 en de programmabegroting 2024.

Hoogte gemeentelijke bijdrage A-UM

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2023	Bijdrage in 2024
Gemeente Alkmaar	7,10%	89.395	91.451
Gemeente Beverwijk	4,30%	54.144	55.389
Gemeente Castricum	5,20%	65.469	66.975
Gemeente Heemskerk	2,90%	36.513	37.353
Gemeente Heiloo	2,40%	30.217	30.912
Gemeente Uitgeest	5,20%	65.469	66.975
Gemeente Zaanstad	23,70%	298.406	305.269
Provincie Noord-Holland	49,20%	619.480	633.728
Totaal	100,00%	1.259.093	1.288.052

Hoogte gemeentelijke bijdrage IJ-Z

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2023	Bijdrage in 2024
Gemeente Beverwijk	13,63%	62.354	63.788
Gemeente Heemskerk	12,03%	55.034	56.300
Gemeente Uitgeest	4,28%	19.580	20.030
Gemeente Zaanstad	19,96%	91.312	93.412
Provincie Noord-Holland	50,10%	229.197	234.469
Totaal	100,00%	457.477	467.999

Risicomanagement / weerstandsvermogen

Het recreatieschap hanteert conform artikel 3.4 van de Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen voor de hoogte van de algemene reserve als richtlijn maximaal 2,5% van de lasten.

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door het risico (de kans vermenigvuldigd met de omvang in euro’s) te delen door de in te zetten middelen om deze risico’s te dragen (weerstandscapaciteit). De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de middelen in de algemene reserve, de bestemmingsreserves en eventuele ruimte op de begroting. In de begroting 2024 wordt dit nader uitgewerkt.

Voor het gebiedsdeel A-UM geldt dat de financiële situatie zorgwekkend is. Structureel zijn de kosten en opbrengsten niet in evenwicht. Dit gaat ten koste van de reserves van het A-UM en kan uiteindelijk leiden tot een situatie waarbij de participanten financieel bij moeten springen. In het AB (d.d. 6-7-2022) is derhalve besloten om het financieel perspectief van beide deelgebieden goed in kaart te brengen om zo na te gaan wat er nodig is voor een financieel beleid waarbij de kosten en opbrengsten duurzaam in evenwicht zijn.

Percentage overhead

Als de overhead wordt afgezet tegen de totale lasten bedraagt het percentage overhead bij A-UM 9,4% (2023: 19,8%) en bij IJ-Z 16,9% (2023: 17,1%). De daling in percentage overhead bij A-UM wordt veroorzaakt doordat in 2024 in de totale lasten de ontwikkelingskosten Vitaal Platteland reeds zijn opgenomen. De overhead bestaat uit de volgende posten:

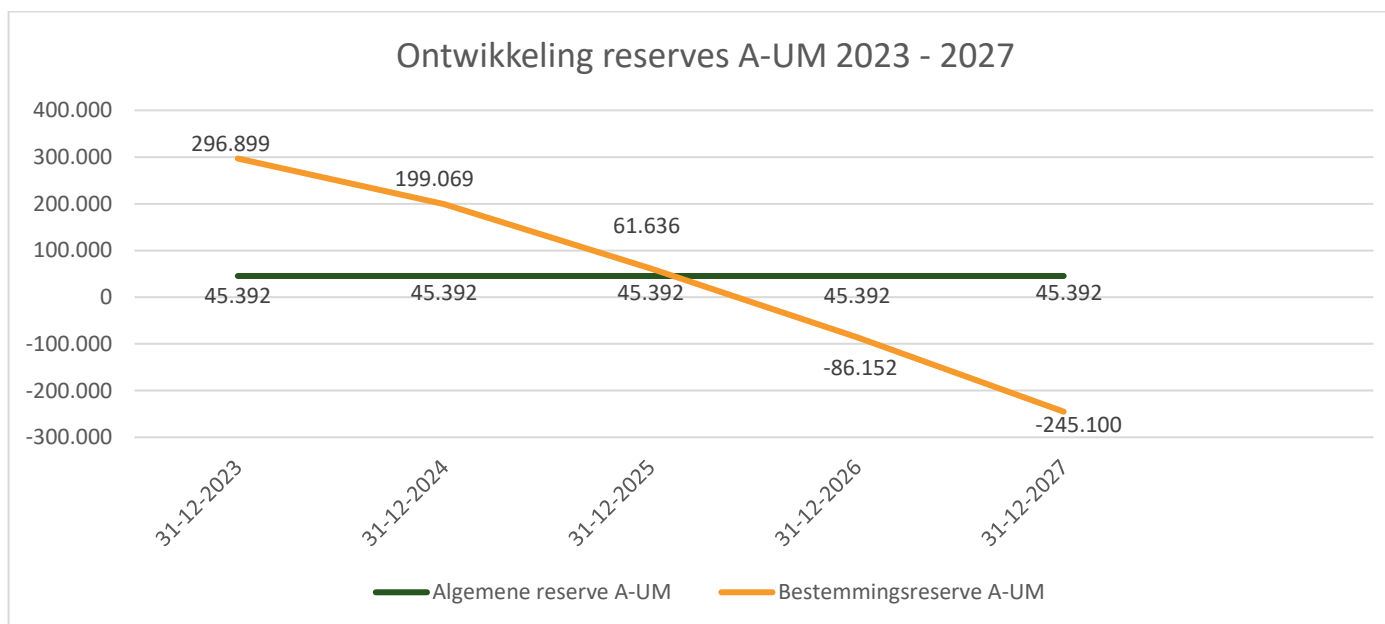
Onderdeel	A-UM	IJ-Z
	Lasten 2024 (€)	Lasten 2024 (€)
Bestuursadvisering en programmasturing	139.710	76.720
Secretariaat	34.961	7.999
Financiële administratie en control	57.132	28.061
Hiërarchische aansturing van het beheerteam	43.371	5.644
Kantoor- en bedrijfskosten	12.276	3.325
Totaal	287.450	121.749

Bijlage B. Financiële meerjarenraming en reserves 2023-2027 A-UM

Onderdeel	2023	2024	2025	2026	2027
Stand volgens programmabegroting 2023 (resultaat voor bestemming)	-122.811	-123.785	-133.424	-142.085	-145.353
Wijzigingen nadien met AB besluit					
Totaal wijzigingen nadien met AB besluit	-	-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen / reguliere bedrijfsvoering					
1. Aanvullende werkzaamheden Routebureau	-66.000	-23.000	-23.529	-24.070	-24.624
2. Herijking en indexatie inzet RNH	30.500	18.500	5.500	-8.500	-23.000
3. Bestuursbureau btw verhoging	-8.500	-8.696	-8.895	-9.100	-9.309
4. Doorbelastingen overige bedrijfskosten naar IJZ	9.750	9.974	10.204	10.438	10.678
5. Verlaging afschrijvingskosten	7.000	7.161	7.326	7.494	7.667
6. Verlaging diverse kosten	5.000	5.115	5.233	5.353	5.476
7. Overig	656	8.716	-8.218	4.116	10.756
Totaal autonome ontwikkelingen / reguliere bedrijfsvoering	-21.594	17.771	-12.380	-14.269	-22.356
Nieuw beleid					
1. Vitaal Platteland-AUM	-224.500	-1.399.455	-	-	-
2. Dorregeest - herontwikkeling	-27.050	-	-	-	-
3. Recreatief Grid	-1.733	-	-	-	-
4. Revitalisatie Woudhaven	PM	-	-	-	-
5. Ontwikkeling Horeca Uiterdam	PM	-	-	-	-
6. Oever-en Natuurontwikkeling Sakerleidendam	PM	-	-	-	-
7. Jubileum 50 jarig bestaan	PM	-	-	-	-
8. Uitvoeringsprogramma AUM	PM	-	-	-	-
Totaal nieuw beleid	-253.283	-1.399.455	-	-	-
Totaal wijzigingen in kadernota 2023	-274.877	-1.381.684	-12.380	-14.269	-22.356

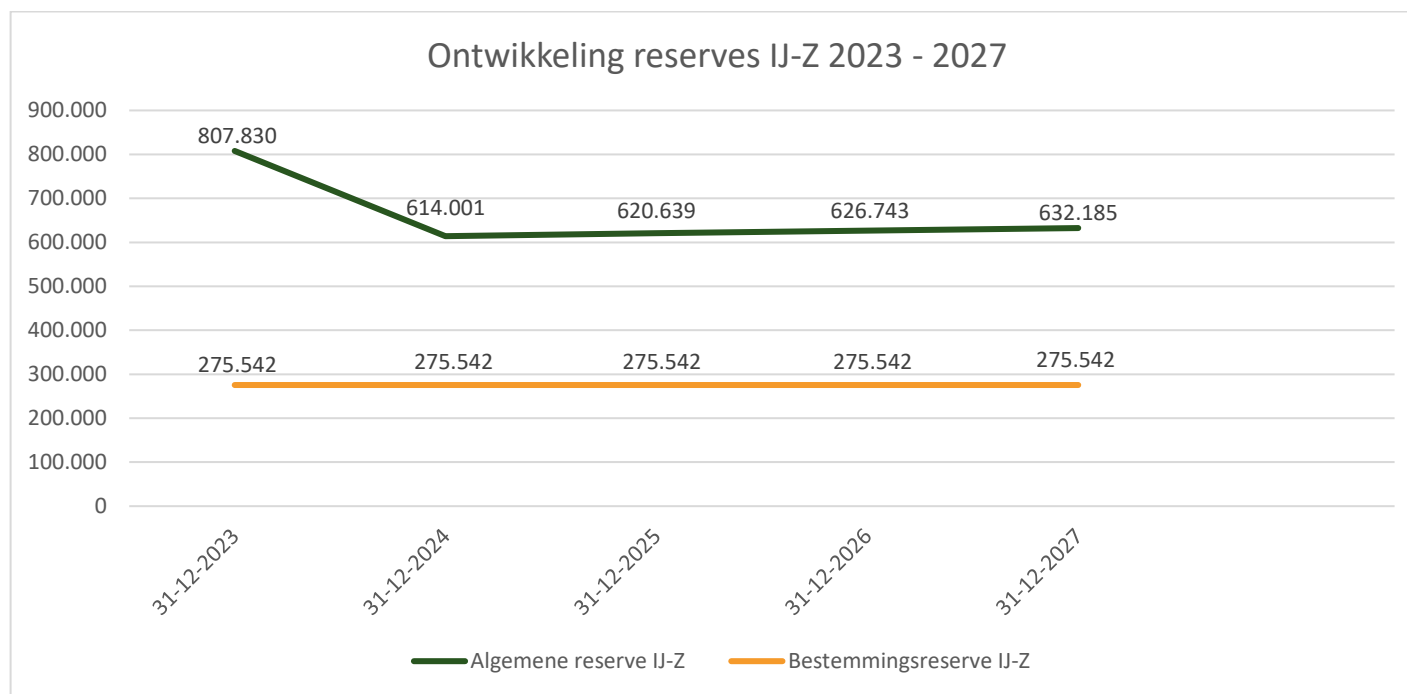
Onderdeel	2023	2024	2025	2026	2027
Dekkingsmiddelen / ombuigingen					
1. Vitaal Platteland-AUM subsidie bijdrage	224.500	1.399.455	-	-	-
2. Extra inkomsten uit vastgoedcontracten	8.000	8.184	8.372	8.565	8.762
Totaal dekkingsmiddelen / ombuigingen	232.500	1.407.639	8.372	8.565	8.762
Stand volgens kadernota 2023 (resultaat voor bestemming)	-165.188	-97.830	-137.432	-147.789	-158.947

Bijlage B. Financiële meerjarenraming en reserves 2023-2027 IJ-Z

Onderdeel	2023	2024	2025	2026	2027
Stand volgens programmabegroting 2023 (resultaat voor bestemming)	109.850	113.815	117.869	122.021	124.827
Wijzigingen nadien met AB besluit					
Totaal wijzigingen nadien met AB besluit	-	-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen / reguliere bedrijfsvoering					
1. Doorschuiven incidentele projecten 2022 naar 2023	-42.000	-	-	-	-
2. Herijking en indexatie inzet RNH	-54.000	-59.000	-65.000	-70.500	-76.500
3. Bestuursbureau btw verhoging	-2.200	-2.251	-2.302	-2.355	-2.409
4. Dagelijks onderhoud verhardingen	-8.500	-8.696	-8.895	-9.100	-9.309
5. Doorbelastingen overige bedrijfskosten vanuit AUM	-9.750	-9.974	-10.204	-10.438	-10.678
6. Promotiemiddelen	-4.000	-4.092	-4.186	-4.282	-4.381
7. Afschrijvingskosten inzake investeringen maatschappelijk nut	-	-31.500	-31.500	-31.500	-31.500
8. Overig	-5.984	-9.012	-6.411	-5.405	-2.679
Totaal autonome ontwikkelingen / reguliere bedrijfsvoering	-126.434	-124.524	-128.499	-133.581	-137.457
Nieuw beleid					
1. Aagtenpark-Buitenlanden	-90.500	-47.000	-	-	-
2. Promotie- en marketingplan	-	-25.000	-	-	-
3. De Kil	-32.000	-53.000	-	-	-
4. Fietspad Rorik-Nieuwendijk	-2.000	-75.000	-	-	-
5. Jubileum 50 jarig bestaan	PM	-	-	-	-
Totaal nieuw beleid	-124.500	-200.000	-	-	-
Totaal wijzigingen in kadernota 2023	-250.934	-324.524	-128.499	-133.581	-137.457

Onderdeel	2023	2024	2025	2026	2027
Dekkingsmiddelen / ombuigingen					
1. Extra inkomsten uit vastgoedcontracten	8.500	16.880	17.268	17.665	18.071
Totaal dekkingsmiddelen / ombuigingen	8.500	16.880	17.268	17.665	18.071
Stand volgens kadernota 2023 (resultaat voor bestemming)	-132.584	-193.830	6.638	6.105	5.441

Gevolgen voor de reserves RAUM

Deze kadernota staat in het teken van het voortzetten van bestaand beleid. De effecten van het uitvoeringsprogramma van zowel A-UM en IJ-Z en de gehele uitvoering hiervan zijn hier nog niet in meegenomen. De invulling hiervan volgt na de besluitvorming bij de begroting 2024. Daarbij zal worden aangegeven wat de financiële dekking zal zijn voor de toekomstige kosten, de investeringen en de eventuele bijbehorende financieringslasten.

Bijlage C. Visie en financiële situatie

Het Algemeen Bestuur van het recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer heeft op 7 juli 2021 de Visie Recreatiegebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer 2030 vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma is vastgesteld op 1 december 2021. De visie beschrijft diverse ontwikkelambities en vormt de basis voor de verdere ontwikkeling de komende 10 jaar van de recreatieterreinen op en rond het Alkmaarder- en Uitgeestermeer (A-UM) en in delen van het gebied tussen IJmond en Zaanstad (IJ-Z).

Het doel van de visie is het natuur- en recreatiegebied in samenhang te versterken, als groene uitloopgebieden voor de inwoners van de omliggende dorpen en steden en met activiteiten gericht op de regio. De kwaliteit van het natuur- en recreatiegebied (inclusief waterkwaliteit voor natuur- en recreatiedoeleinden) wordt verhoogd en de ontwikkeling van landschap, natuur, recreatie en routes krijgt vorm als een in elkaar overlopend geheel.

Een belangrijk neveneffect van de visie is te zorgen voor een toekomstbestendige situatie waarbij kosten en opbrengsten structureel in evenwicht zijn. Hoewel het gebied IJ-Z vooralsnog een stabiel financieel vooruitzicht kent, is de situatie bij het gebied A-UM minder positief. Daarbij geldt dat op korte termijn aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om de (voorziene) onttrekkingen voor de waterplanten, de visie en het uitvoeringsprogramma en het bestuursbureau te dekken.

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze kadernota is door het algemeen bestuur van Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer vastgesteld in de openbare vergadering van 15 december 2022.

Vicevoorzitter,
Mevr. J. Kloosterman

